

Forord

Keld Hyldig

I dette nummeret av *Teatervitenskapelige studier* publiseres tre fagfelleverderte artikler og et essay. Tematisk spenner disse artiklene vidt og viser hvor variert det kan arbeides med teatervitenskap.

Anna Watsons artikkel «Rudolf Penkas sosialistiske realisme, og hans innflytelse på Hålogaland Teaters politiske estetikk» er basert på hennes prøveforelesning for doktorgraden i 2021. Watson beskriver skuespillerpedagogen Penkas syntese mellom Stanislavskijs og Brechts metoder og hvordan dette var forankret i østeuropeisk sosialistisk teaterestetikk. Videre viser hun hvordan denne estetikken ble viktig i det politiske 70-talls-teater i Norge, og særlig for Hålogaland Teater.

Et helt annet tema innen norsk teaterhistorie finner vi i Marie Magnor artikkel «Bjørnstjerne Bjørnson: en glemt dramatiker». Gjennom analyser av teaterkritikernes mottakelser av Bjørnsons «Paul Lange og Tora Parsberg» fra urpremieren i 1901 til seneste oppsetning i 2000, viser Magnor en utvikling fra en positiv verdsettelse til en stadig mer negativ vurdering av stykket. Dette tilskriver Magnor en stadig sterkere modernistisk autonomiestetikk, som legger avstand til historisk og biografisk kontekst til litteratur og teater.

Et tredje, og helt annerledes teatervitenskapelig tema behandles i Sander Jensen Schippers artikkel «Mot det spektakulære – En undersøkelse av nye iscenesettelsesstrategier hos Den Norske Kirke». I denne artikkelen analyserer og diskuterer Schipper en rekke ungdomsgudstjenester i ulike norske kirker, som benytter seg av teatrale og spektakulære virkemidler hentet fra populærkulturen, i form av *Harry Potter*-filmene og Disneys *Løvenes konge*. Schipper mener å se, ikke bare en modernisering og popularisering i slike gudstjenester, men også muligheter for dype religiøse og metafysiske opplevelser.

I essayet «Mellom teori og praksis – WALK OF SHAMEs ambiente strategi», beskriver Gulli Sekse sitt eget arbeid i kunstnerkollektivet WALK OF SHAME. Hun eksemplifiserer gruppens ambiente forestillingsform og forklarer at en viktig inspirasjon til dette ligger i den postmoderne scenekunsten på 1980- og 90-tallet, og ikke minst i den teoretisk og teatervitenskapelige formidlingen av dette, gjennom blant andre Knut Ove Arntzen.

Redaksjonen er begeistret for den faglige spennvidden som dette og foregående nummer av *Teatervitenskapelige studier* viser. Det har inspirert oss til, sammen med invitasjonen av regulære artikler til neste års utgave av tidsskriftet, også å invitere teaterforskere til å levere korte enquete-tekster om hva de arbeider med forskningsmessig. Disse enquete-tekstene ønsker vi å

Teatervitenskapelige studier 2024 © Keld Hyldig

Nummerredaktører: Ellen K. Gjervan, Siren Leirvåg, Grethe Melby, Melanie Fieldseth

Ansvarlig redaktør: Keld Hyldig – keld.hyldig@uib.no

Publisert av Teatervitenskap, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Universitetet i Bergen
Bergen Open Access Publishing – <https://boap.uib.no/index.php/tvs>

ISSN: 2535-7662

sammenstille i neste nummer av tidsskriftet. Dette håper vi kan bidra til den felles forståelsen av teatervitenskapens faglige bredde – og til sammenhengskraften og samarbeidet i det teatervitenskapelige fagmiljøet. Noe som er påtrengende nødvendig i en tid hvor både scenekunsten og den humanistisk-kunstneriske forskningen er under politisk press.

God leselyst!

Innhold – Teatervitenskapelige studier 8/2024

Forord

Av Keld Hyldig

s. 1

Artikler

Rudolf Penkas sosialistiske realisme – og innflytelsen på Hålogaland teaters politiske estetikk

Av Anna Watson

s. 3

Bjørnstjerne Bjørnson: En glemte dramatiker?

Av Marie Mangor

s. 21

Mot det spektakulære: En undersøkelse av nye iscenesettelsesstrategier hos Den Norske Kirke

Av Sander Jensen Schipper

s. 35

Essay

Mellom teori og praksis – WALK OF SHAMEs ambiente strategi

Av Gulli Sekse

s. 55